

POSUDEK OPONENTA HABILITAČNÍ PRÁCE

Název habilitační práce: „Význam společensky zodpovědného podnikání pro management podniku“.

Autor: Ing. Emese Tokarčíková, PhD.

Pracoviště: Žilinská univerzita v Žilině, Fakulta riadenia a informatiky, Katedra makro a mikroekonomiky

Studijní obor: 3.3.15 manažment

Oponent: doc.Ing.Jolana Volejníková, Ph.D., vedoucí Ústavu ekonomických věd, Fakulta ekonomicko-správní, Univerzita Pardubice

Habilitační práce se zabývá aktuální problematikou společenské odpovědnosti podniku (Corporate Social Responsibility, CSR). Způsob uchopení tématu je podnětný a kvalifikovaný, již na první pohled je zřejmá osobní zainteresovanost autorky a její odhodlání přispět k rozšíření stávajícího poznání v dané oblasti. S argumenty, které podporují volbu tématu a směr vlastního výzkumu, které autorka předložila v úvodu habilitační práce lze v daném kontextu souhlasit. Není pochyb, že v prostředí teorie a praxe strategického managementu není předložený problém dosud uchopen odpovídajícím způsobem. Nicméně, koncept CSR je proces, který se stále vyvíjí a pro své udržení vyžaduje trvalé úsilí, tvůrčí přístup a schopnost přizpůsobovat se novým podmínkám a podnětům. V tomto ohledu má nezastupitelný úkol akademická sféra, od které se očekává iniciativa v nalézání východisek a odpovědí na otázky, které v minulosti podnikatelské subjekty nemusely řešit, ale i návrhy modelů efektivního chování firem v globálním multikulturním prostředí. **Obsahové zaměření předložené habilitační práce proto považuji za žádoucí, aktuální a inspirativní pro další výzkum.**

Cíl habilitační práce a metodika práce

Cíl habilitační práce je autorkou formulován v úvodu práce (str. 9), dále pak v kapitole 2 „Cíl a metodika práce“ (str. 41) následovně: „... na základě vlastních výsledků vědecko-výzkumné a pedagogické činnosti a empirických zkušeností z podnikové praxe dokázat způsobilost v oblasti orientace strategického managementu směrem ke společensky odpovědnému podnikání“. Hlavní cíl práce je dále specifikován formulací dílčích cílů habilitační práce:

- *identifikovat, analyzovat a modelovat podstatné vazby a vztahy ukotvení společenské odpovědnosti v managementu podniku*
- *přispět k tvorbě teoretického rámce společensky odpovědného podnikání, jeho hodnocení a vykazování*
- *rozšířit obsahovou náplň managementu a jeho praktickou aplikovatelnost v podnikové praxi*

Výzkumný cíl habilitační práce lze považovat za vhodně stanovený vzhledem k současnému stavu poznání i potřebnosti výzkumu konceptu CSR pro jeho další rozvoj a praktickou aplikaci. Formulace dílčích cílů a jejich postupné řešení koresponduje s obsahovou strukturou jednotlivých kapitol a představuje tak i logickou stavbu a myšlenkovou

provázanost obsahu předložené habilitační práce. Je dokladem dobré připravenosti autorky zpracovat téma odpovídajícím způsobem.

Metody použité ke zpracování tématu habilitační práce jsou vhodně zvoleny a správně aplikovány, bezesporu vedou k naplnění definovaného cíle habilitační práce. Autorka aplikovala jak všeobecné teoretické, tak i specifické vědecké metody (aplikuje metody historicko-logické, exaktní a empirické, přičemž kombinuje metody abstrakce – konkretizace, analýzy – syntézy, indukce – dedukce a modelování s cílem umožňujícím vzájemné doplňování, kombinaci a překryv). Význam obsahové analýzy a strukturovaných rozhovorů pro výzkum komunikace firem v oblasti strategie a vykazování CSR (kap. 3) v kontextu metodologie celé práce je nesporný. Autorce se podařilo vhodně propojit teoretický rozměr konceptu CSR s dostupnými realitami. Celkově považují kompletní metodický postup zpracování tématu za promyšlený, kreativní a zpracovaný.

Formální a obsahové zpracování habilitační práce

Celkový rozsah předložené habilitační práce je 131 stran (včetně seznamu použité literatury). Vedle úvodu a závěru je text rozdělen do pěti samostatných kapitol. Seznam literatury je standardní, zahrnuje široké spektrum kvalitních zdrojů jak domácích, tak především zahraničních. V této souvislosti, ačkoliv samozřejmě respektují právo autorky zvolit si literární zdroje, poněkud zamrzí absence velmi kvalitních a fundovaných prací zpracovaných v České republice, které mohly být pro autorku zdrojem řady relevantních informací (např. Putnová, A., Seknička, P. Etické řízení ve firmě, Grada Publishing, a.s., 2007). Celkem 7 citovaných publikací pochází výlučně z pera autorky, 10 citovaných publikací vzniklo s významnou participací autorky. Součástí textu je celkem 23 obrázků a 11 tabulek. Habilitační práce je stylisticky čistá, citace použitých zdrojů v textu odpovídají normě, grafické prezentace jsou na standardní úrovni. Součástí habilitační práce není žádný přílohový materiál.

„Hlavní východiska CSR“ (kap. 1) představují logický vstupní exkurz do řešené problematiky, jsou nezbytným předpokladem pro naplnění smyslu a účelu práce. Autorka problematiku mapuje s ohledem na historii ve vývoji názorů a terminologické vyjasnění CSR, shrnuje výhody a nevýhody konceptu CSR. Domnívám se, že teoretická analýza výhod a nevýhod CSR mohla být v textu vhodně doplněna (a tedy i argumentačně podpořena) o závěry již realizovaných výzkumů, které dokládají vyšší ziskovost firem praktikujících CSR. Přehled alternativních (nikoliv vyčerpávajících) definic CSR (str. 14) dokládá dynamický, zároveň však i živelný vývoj konceptu CSR i množství modelů, které má zaštitit. *V tomto kontextu se mi jako klíčová jeví otázka vyjasnění vztahu teorie a praxe podnikatelské etiky a CSR, ke které by se autorka mohla v rámci obhajoby vyjádřit.*

V textu subkapitoly „Společensky zodpovědné podnikanie na Slovensku“ (str. 36 - 40) autorka uvádí příklady projektů a iniciativ univerzitního prostředí a nevládních organizací propagujících koncept CSR na Slovensku. *Zajímalo by mě, jak autorka hodnotí roli státu v procesu šíření a podpory konceptu CSR na Slovensku. Z textu není také zřejmé, zda na Slovensku existuje gesce CSR na národní úrovni či jak je institucionálně zastřešena.*

Význam a rozpracování kapitoly 3 „Výskum spoločenskej zodpovednosti v podnikovej praxi“ považují z hlediska naplnění výzkumného cíle habilitační práce za nesporný a účelný nejenom pro empirické ověření platnosti prezentovaných odlišných přístupů firem k CSR a jeho reportování, ale zejména za účelem zjištění relevantních údajů pro následnou tvorbu

návrhů sloužících k rozvoji strategického managementu společensky odpovědného podnikání. Analýza závěrů provedeného výzkumu potvrzuje především vliv majetkové struktury firem na kvalitu implementace konceptu CSR ze strany managementu podniku. Pakliže autorka komparuje závěry vlastního výzkumu se závěry průzkumu společnosti KPMG (2013) na (str. 48,49) bylo by, podle mého názoru, užitečné dovést vyhodnocení zjištěných výsledků k detailnější interpretaci o obrazu konceptu CSR ve firmách působících na Slovensku.

Za stěžejní část práce, s ohledem na stanovený výzkumný cíl, lze považovat problematiku implementace společensky odpovědného konceptu podnikání do rámce strategického managementu (kap. 4 „Spoločensky zodpovedné podnikanie v manažmente podniku“). V rámci této kapitoly autorka předkládá vlastní myšlenkové schéma návrhu prvků rámce strategického managementu a procesního modelu strategického managementu společensky odpovědné firmy. Následně uvádí a analyzuje vlastní model implementace CSR do firemní strategie s akcentem na význam relevantních klíčových ukazatelů CSR pro management podniku a jeho rozhodování. V procesu plánování implementace CSR mohou sehrát významnou úlohu i nefinanční audity, kterým mohla být, dle mého názoru, v textu věnována určitá pozornost. *V kontextu hlavního cíle habilitační práce se pak nabízí otázka, do jaké míry koresponduje navržený postup implementace CSR s reálnou praxí zejména těch firem, které na základě vlastního výzkumu autorka zařadila do tzv. první skupiny (SaV, kap.3, str. 48) a zároveň (či naopak), v jakých segmentech jsou autorkou navržené modely inspirovány empirickou zkušeností z praxe těchto firem.*

Na řešenou problematiku plynule navazuje obsah poslední kapitoly habilitační práce (kap. 5), jehož přínosem je autorkou vypracovaný strukturovaný rozbor možností měření, hodnocení a reportování CSR a návrh efektivních postupů a doporučení pro vykazování CSR. Tímto krokem byl bezesporu naplněn další dílčí cíl habilitační práce, tedy rozšíření obsahové náplně managementu jako vědy a představení praktických nástrojů managementu pro podnikovou praxi. Se závěry a interpretací výsledků uvedených v rámci páté kapitoly lze souhlasit. Reporting CSR se bez pochyb stává integrální součástí progresivních firem. *Protože principiálním aspektem současného chápání CSR je jeho dobrovolnost je zřejmé, že přijetí směrnice 2014/95/EU o povinném nefinančním reportování velkých firem a firem s podílem státu dostává celý koncept CSR do jiného postavení. Považuji proto za účelné, aby v rámci obhajoby habilitační práce autorka vyjádřila svůj názor ohledně důsledků platnosti uvedené směrnice pro teorii a praxi konceptu CSR.*

Závěrečné zhodnocení habilitační práce

Habilitační práce splňuje požadavky standardně kladené na tento typ vědecko-výzkumných prací. Autorka se ve zkoumané problematice velmi dobře orientuje, prokázala přehled o teoretických směrech bádání, sečtělост odborné literatury a dobrý přehled v zahraniční odborné a vědecké literatuře, která se k výzkumnému tématu habilitační práce vztahuje. Způsob uchopení a zpracování tématu habilitační práce prokazuje analytické i syntetické tvůrčí schopnosti autorky v dané oblasti výzkumu, schopnosti postihovat a formulovat problémy a aplikovat teorii na konkrétní problémy ekonomické reality. V kontextu řešené problematiky autorka dospěla k relevantním závěrům a doporučením pro efektivnější management společensky odpovědného podnikání. Pozitivně hodnotím i zřejmou osobní motivaci autorky v jejím úsilí o efektivní propojení teorie s praxí.

Předloženou habilitační práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí a po úspěšném obhájení habilitační práce doporučuji udělit akademický titul „docent“ v oboru management.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí Ústavu ekonomických věd
Fakulta ekonomicko-správní
Univerzita Pardubice

v Pardubicích dne 20.7.2017